

Thực trạng môi trường và giải pháp qua góc nhìn giáo lý “Nhân - Quả”

ISSN: 2734-9195 10:30 25/09/2025

Trước thực trạng tàn phá thiên nhiên, lạm dụng động vật hoang dã và sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người. Chúng ta cần có những hành động thiết thực để lan tỏa thông điệp cùng chung tay bảo vệ Thiên nhiên, bảo vệ động vật hoang dã.

A. Dẫn nhập

Trong bối cảnh công nghệ phát triển mạnh mẽ và nhu cầu con người ngày càng cao, chúng ta phải đối mặt với những mối tương liên trong hành động tiêu cực như tàn phá thiên nhiên, lạm dụng động vật hoang dã và sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người. Từ đó dẫn đến nhiều hệ lụy gây tổn thương sâu sắc cho hệ sinh thái toàn cầu.

Hình mang tính minh họa.

Việc sử dụng những sản phẩm thời trang xa xỉ như áo từ da thú, các chiếc khăn từ lông thú hiếm,... quá mức vì nhu cầu và lợi danh của bản thân không phản

ánh hào quang của cá nhân sở hữu, mà đặt ra những vấn đề nghiêm trọng về đạo đức bền vững. Để cân bằng giữa cuộc sống hiện đại và bảo vệ thiên nhiên, cần có ý thức và trách nhiệm hơn trong công việc lựa chọn sản phẩm tiêu dùng, đồng thời tăng cường các biện pháp bảo vệ môi trường và động vật trước những cơn bão lối sống thụ động ngày nay. Nhìn nhận những vấn đề nóng, mang tính cấp bách, tác giả muốn lan tỏa những ý nghĩa, cũng như hành động cùng bảo vệ mẹ thiên nhiên qua giáo lý mà đức Phật dạy về Nhân quả đặc biệt từ khía cạnh “*Hiếu về Nghiệp và Quả của Nghiệp*”.

B. Nội dung

Thực trạng tàn phá thiên nhiên, lạm dụng động vật hoang dã và sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người

Thực trạng tàn phá thiên nhiên

Việc tàn phá thiên nhiên, dễ thấy đầu tiên là nạn phá rừng. Như chúng ra được biết, “khi thiên nhiên nổi giận”, rất nhiều vụ sạt lở thương tâm xảy ra khắp nơi trên thế giới nói chung và tại Việt Nam nói riêng. Rừng, là lá phổi của trái đất, là nhịp thở mà chúng ta đang hít vào, thở ra mỗi ngày. Vậy mà con người thường “quên” bảo vệ rừng, thường xuyên chặt phá khiến các rừng phòng hộ luôn ở mức độ báo động, bởi chính bàn tay con người phá hoại.

Diện tích rừng tự nhiên trên khắp cả nước suy giảm nghiêm trọng. Trong đó, theo những con số thống kê, độ che phủ rừng chỉ còn chưa đầy 40%. Diện tích bề mặt hệ sinh thái rừng nguyên sinh còn khoảng 10%. [1]

Nạn chặt phá rừng kéo theo rất nhiều hệ lụy khó lường. Rừng bị mất đi, con người phải đối mặt với những thiên tai từ “nhân nạn” như: Sạt lở đất, lũ lụt, hiệu ứng nhà kính, biến đổi khí hậu,... Đây là một phần cơn giận giữ của Mẹ thiên nhiên, phản kháng lại sự tàn phá của con người đối với thiên nhiên muôn loài.

Thực trạng lạm dụng đến động vật hoang dã

Ông Trịnh Lê Nguyên, Giám đốc Trung tâm Con người và Thiên nhiên (PanNature) cho biết, Việt Nam là một trong 16 quốc gia có tài nguyên đa dạng sinh học lớn nhất thế giới. Với sự ưu ái mà mẹ thiên nhiên ban tặng, Việt Nam được ghi nhận là quốc gia có tính đa dạng sinh học cao, có vô số các loài động, thực vật hoang dã với hơn 11.373 loài thực vật bậc cao có mạch, 2.393 loài thực vật bậc thấp, 337 loài và phân loài thú (trong đó có 25 loài thú biển), 840

loài chim, 337 loài bò sát (trong đó có 15 loài rắn biển; 5 loài rùa biển), 167 loài lưỡng cư, trên 1.028 loài cá nước ngọt và khoảng 2.500 loài cá nước mặn. Phát triển và đa dạng là vậy, nhưng những năm gần đây cũng không nằm ngoài xu hướng suy giảm. Hai nguyên nhân chính dẫn đến suy giảm đa dạng sinh học là mất sinh cảnh sống và nạn săn bắt, buôn bán và tiêu thụ các loài động thực vật hoang dã.

Hình mang tính minh họa.

Việt Nam hiện nay đã trở thành một trong những điểm nóng về săn bắt, khai thác, buôn bán động, thực vật hoang dã, đồng thời là mắt xích quan trọng trong việc trung chuyển, buôn bán động vật hoang dã (ĐVHD) xuyên biên giới, xuyên quốc gia (Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn năm 2018). Nhu cầu sử dụng ĐVHD và các sản phẩm từ ĐVHD tăng cao dẫn đến nạn săn bắt, buôn bán trái phép ĐVHD không ngừng gia tăng. Điều này dẫn đến nguy cơ tuyệt chủng nhiều loài động vật rừng hoang dã quý hiếm, gây suy giảm nghiêm trọng về đa dạng sinh học, ảnh hưởng đến hệ sinh thái rừng.

- Theo số liệu năm 2017, có 1.352 trường hợp vi phạm về động vật hoang dã.
[2] Bao gồm:

- + 65,2% Buôn bán và quảng cáo
- + 21,1% Nuôi nhốt trái phép
- + 1,61% Săn bắt động vật hoang dã,...

- Có 829 trường hợp được ghi nhận qua đường dây nóng do người dân báo, so với năm 2016 tăng 29%. Trong số này, có đến 399 trường hợp được giải quyết, tỷ lệ thành công 48%, so với năm 2016 đã tăng 6%. Việc vi phạm bảo vệ động vật hoang dã diễn ra nhiều nhất ở các tỉnh Tp. HCM, Vũng Tàu, Hà Nội...

Như vậy, dựa trên những số liệu thu thập được, thì những con số này rất đáng báo động. Việc sử dụng ĐVHD đang bị lạm dụng với nhiều mục đích trái phép dẫn đến hậu quả mất cân bằng hệ sinh thái rừng.

Thực trạng tiêu thụ một cách vô cảm của con người

Con người là sinh vật thuộc hệ sinh thái có số lượng lớn và khả năng hoạt động được nâng cao nhờ khoa học kỹ thuật. Tác động của con người đối với hệ sinh thái rất lớn, các loại tác động chính sau có thể kể đến:

- Tác động vào cơ chế tự ổn định, tự cân bằng của hệ sinh thái.
- Tác động vào các chu trình sinh địa hoá tự nhiên.
- Tác động vào các điều kiện môi trường của hệ sinh thái: Khí hậu, thủy điện...
- Tác động vào cân bằng sinh thái. [3]

Con người là tác nhân có thể cân bằng được hệ sinh thái khi đứng trước những biến động môi trường nhưng từ sự vô cảm mà tiêu thụ không có chừng mực, sử dụng quá mức mà lại không có những giải pháp hợp lý và hiệu quả, từ đó dẫn đến hệ lụy xảy ra liên tiếp cho con người và trái đất.

Con người không ý thức được việc sử dụng rừng khi quá lạm dụng vào việc khai thác thiên nhiên một cách triệt để. Khi nhu cầu của con người càng tăng việc sử dụng khai phá rừng để tạo ra những khu vui chơi, những biệt thự,.. là chưa hợp lý. Việc liên tục khai phá rừng, sử dụng các chất kích nổ để nhanh chóng xây dựng những công trình cũng khiến cho sạt lở xảy ra rất nhiều.

“Nhân và quả” của hành động tàn phá thiên nhiên, lạm dụng động vật hoang dã và sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người dưới lăng kính Phật giáo Đức Phật dạy: *Nhân là nguyên nhân, quả là kết quả. Trong thế giới tương quan duyên sinh, mỗi sự vật, hiện tượng đều có những nguyên nhân tồn tại. Nguyên nhân của một sự thể (pháp) gọi là **nhân**, và hiện hữu (pháp) của sự thể đang tồn tại là **quả**. Trong mối tương quan này, mỗi hiện hữu vừa là nguyên nhân vừa là kết quả như sự tuần hoàn của mây, mưa, nước, hơi nước... Nguyên nhân chính (trực tiếp) của một hiện hữu gọi là nhân, nguyên nhân phụ (gián tiếp) có ảnh hưởng đến quả gọi là duyên (hay các điều kiện phụ*

thuộc); do đó, nếu nói đủ là nhân - duyên - quả. [4]

Qua giáo lý trên, có thể thấy, nguyên nhân của hành động con người gây ra chính là **nhân** và hậu quả của những thiên tai mà mẹ thiên nhiên nổi giận chính là **quả**. Kết quả, con người bị ảnh hưởng nặng nề do sạt lở là có những căn nguyên ban đầu, có hai nguyên nhân khách quan và chủ quan.

Nguyên nhân khách quan

- Nền kinh tế của Việt Nam đang trên đà phát triển, nhưng những năm gần đây mặt bằng chung xã hội chênh lệch khá lớn, ảnh hưởng bởi: sáp nhập tỉnh thành, khủng hoảng thừa lao động, thu nhập giảm sút... đời sống người dân khó được cải thiện. Từ đó dẫn đến những nhu cầu... bất hợp pháp.

- Do nhu cầu đi lại di chuyển của các phương tiện giao thông cao, tránh hạn chế ùn tắc giao thông nên phương pháp giải quyết là làm đường cao tốc nối dài Bắc Nam mà đã khai phá rừng cho mục đích sử dụng chính yếu.

- Do những nhu cầu mua bán và trao đổi gỗ quý dẫn tới việc người dân lên rừng tìm và chặt gỗ buôn bán lậu để kiếm tiền.

Nguyên nhân chủ quan

- Do việc quy hoạch rừng để làm các trang trại, xây dựng các nhà máy, xây thủy điện, chưa thực sự có những chính sách hợp lý.

- Do người dân bản địa có thói quen lên rừng chặt gỗ lấy củi làm nhà, bán gỗ... chưa có một sự nhận thức đúng đắn về sự sử dụng rừng hợp lý.

- Do bà con đồng bào dân tộc thiểu số vẫn còn những tập tục như đốt rừng làm nương rẫy, nhà cửa khiến cho tình trạng đất trống, đồi trọc tăng lên. Bà con dân tộc thường có tập tục di canh di cư nên tình trạng mất rừng ngày một gia tăng.

- Lâm tặc là một trong những vấn nạn mà bao năm không thể giải quyết, chuyên chặt phá rừng để bán gỗ lấy tiền. Có thể nói đây là một trong những vấn nạn chiếm phần lớn tỷ lệ cây rừng bị chặt phá ở nước ta hiện nay.

Hình mang tính minh họa.

Đây là những nguyên nhân chính mà con người tự gây ra những hành động được gọi là nghiệp; dựa trên giáo lý Nhân quả thì khi gây nghiệp gọi là “Nhân” sau đó mang đến hậu quả của việc tàn phá của hành động chính là “Quả”. Vấn đề, việc không nhìn thấy nguyên nhân là chúng ta có thể không nhận ra hậu quả đã làm. Đức Phật dạy con người phải hiểu rõ về Nghiệp và quả của Nghiệp thì chúng ta sẽ biết được những gì chúng ta đang làm.

Cũng như vậy, việc lạm dụng ĐVHD chính là dựa trên nhu cầu sống của con người, những người vì tiền tài danh lợi mà đánh bắt nuôi giữ ĐVHD trái phép, sử dụng tài nguyên không hợp lý dẫn đến cạn kiệt và mất cân bằng sinh thái. Chúng ta thường chỉ nhìn những cái lợi trước mắt, không xét hậu quả và càng xem việc đó không phải đó là trách nhiệm của mình.

Từ những hành động của con người là do tiêu thụ một cách vô cảm; ví dụ, con người thường thích sử dụng những chiếc áo khoác bằng da hoặc lông thú vì sự thỏa mãn nhu cầu, vì danh tiếng hão huyền, sợ lỗi thời mà liên tục đổi mới; nhưng lại không nhìn nhận rằng, càng có nhiều người yêu cầu thì còn có người đáp ứng, việc sử dụng vô cảm của con người chính là “nhân” và đưa đến hậu quả cạn kiệt tài nguyên chính là “quả”. Cuối cùng, mọi hiện tượng đều tiếp biến trong chuỗi nhân quả tuần hoàn vô hạn.

Ứng dụng giáo lý Nhân quả, chung tay bảo vệ môi trường

Hệ thống giáo lý Phật giáo, mục đích hướng đến nhân loại là đưa ra thông điệp về hòa bình, hòa hợp, an lạc tâm hồn giữa con người, vũ trụ quanh ta, môi

trường tự nhiên và môi trường xã hội; trong đó, giáo lý dễ hiểu mà con người không cần phải suy nghĩ, chỉ cần nghe và cảm nhận một cách nhanh chóng đó là: **Nhân quả**.

Phật giáo, như một phương tiện truyền tải Pháp, theo luật Nhân quả, liên tục thay đổi và tương tác với xã hội.

Hình mang tính minh họa.

Hiện nay, trong bối cảnh xã hội thời đại công nghệ mới, ai cũng có thể tiếp nhận, truy cập thông tin nhanh chóng. Dù thông tin tích cực, hay tiêu cực của cá nhân, cộng đồng đều dễ dàng được phát tán rộng rãi. Dễ thấy, truyền thông có thể đầu độc tâm hồn của con người từ những chia sẻ, bình luận tiêu cực, những bài viết công kích... Nội dung theo “trend” tiêu cực, câu view bất chấp lại rất... hút khách.

Những điều tốt đẹp, có ích cho xã hội ít thấy được tuyên truyền, như: cần bảo vệ trái đất - hành tinh của sự sống... Mỗi con người có thể sử dụng mạng xã hội quá 180 phút mỗi ngày, mà tại sao không thể tiếp nhận những thông điệp cùng nhau bảo vệ thiên nhiên, bảo vệ ngay chính “ngôi nhà đang cùng chung sống”.

Chúng ta cần vận dụng giáo lý Nhân quả gửi thông điệp đến mọi người. Việc bảo vệ thiên nhiên chính là trách nhiệm của sự hiện diện từng hơi thở trên hành tinh này. Thiên nhiên bị tàn phá hay ĐVHD ngày càng có nguy cơ tuyệt chủng, đây là vấn đề cấp thiết của nhân loại nói chung và tại Việt Nam nói riêng

Việt Nam chúng ta thường có những câu tục ngữ như: “Ở hiền gặp lành”, “Ai làm người nấy chịu”, “Ác giả ác báo”,... những câu tục ngữ hàm chứa giáo lý Nhân quả súc tích nhưng chứa đầy ẩn ý. Chúng ta thường quên đi những việc

mà chúng ta đã làm, luôn nghĩ việc lợi trước mắt. Để có thể thấm nhuần giáo lý Nhân - Quả, chúng ta cần phải tu tập và quán chiếu nội tâm, theo dõi từng hành động, luôn chính niệm tỉnh giác, có như vậy mới ngừng tạo tác những nghiệp ác.

Trong truyện Kiều của Nguyễn Du có câu:

*“Đã mang lụy nghiệp vào thân,
Cũng đừng trách lẫn trời gần trời xa.”*

Câu thơ rất hay, rất đúng với tinh thần Phật giáo. Việc làm chúng ta tác hại cho thiên nhiên, phá hủy môi sinh, chặt cây phá rừng, sử dụng ĐVHD bừa bãi,... chính là **cái nhân** quyết định **hệ quả** về sau. Việc mẹ thiên nhiên nổi giận: lũ lụt, sạt lở, sự nóng lên của trái đất, ô nhiễm môi trường, nạn cháy rừng, động vật quý hiếm bị đe dọa sinh mạng,... đấy chính là nghiệp con người tự tạo, rồi gánh chịu hậu quả thì đừng trách... ông trời, hay số phận.

Trong nhiều thế kỷ qua, sản phẩm từ ĐVHD đã được con người sử dụng với nhiều mục đích khác nhau. Phổ biến và đáng ngại nhất có lẽ là hiện tượng ăn thịt thú rừng hoặc sử dụng các sản phẩm từ thú rừng để chữa bệnh. Nhiều người lầm tưởng rằng, vảy tê tê là “thần dược” có thể chữa được nhiều bệnh như yếu sinh lý, ung thư,... Một số người lại tin rằng, những bài thuốc bí truyền sử dụng sừng tê giác, hay uống rượu ngâm ĐVHD có tác dụng bồi bổ sức khỏe. Xét theo gốc độ nhân quả, con người đã tạo ra nghiệp sát sinh và phải gánh chịu hậu quả của nghiệp sát. Chúng ta ham sống, sợ chết, thì loài vật cũng vậy. Gây đau khổ và hận thù thì chúng ta nhận lại như vậy.

Thiếu nhận thức và lầm tưởng về tác dụng “thối phồng” của các bài thuốc cổ truyền từ ĐVHD mà nhiều người vẫn lòng mua các sản phẩm như mật gấu, cao hổ cốt, sừng tê giác, vảy tê tê... trong khi chúng đều là các sản phẩm bất hợp pháp và không có công dụng thần dược như quảng cáo, thậm chí còn tiềm ẩn nhiều nguy cơ dịch bệnh từ việc trực tiếp sử dụng và mua bán.

Những nhà văn trên thế giới như Brian White viết trong tác phẩm *“A Systems View of the Global Crisis: Using the Lesson of Causality to Spread the Buddha's Teachings”* (Quan điểm hệ thống về cuộc khủng hoảng toàn cầu: Sử dụng bài học về nhân quả để truyền bá giáo lý của đức Phật) rằng việc hiểu được nhân quả sẽ chữa lành nỗi đau khổ toàn cầu. Ông mô tả ba tiêu chí là thách thức: **sự đoàn kết của cộng đồng, sự đại diện của Phật giáo và sự chấp nhận những người mới tiếp cận**. Thông qua đó ông kêu gọi mọi người cùng đối mặt với những thách thức khủng hoảng do con người tác động. [5] Dù bất cứ ở đâu

trên trái đất hay ở trạng thái nào, con người luôn hiểu được rằng giáo lý Nhân quả luôn luôn hiện diện, cần đổi mới và sẽ có cách giải quyết tốt hơn.

Như ở phần mở bài, tác giả có đề cập *“sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người”*, đây cũng là vấn đề cần bàn đến rất nhiều. Chúng ta ngày càng dần trở nên vô cảm với hành động của chính mình, có những việc như là hiển nhiên phải xảy ra, nhưng là do chính ta tạo tác. Các hoạt động trong cuộc sống hàng ngày thường được xem là “thói quen”. Nhiều người không nhận thức được tác hại những việc đã làm. Vì Nghiệp là từ luật nhân quả, thường thì mọi người hối hận sau khi... gây lỗi lầm; như Padmasiri De Silva khẳng định: *“có một khoảng cách giữa niềm tin trí tuệ và hành động cần thiết để phá bỏ thói quen đã tồn tại suốt cuộc đời”*. [5]

Việc thích, sở hữu “thú cưng” là những động vật lạ quý hiếm, trở thành trào lưu săn và nuôi ĐVHD. Ví dụ, rùa cạn và rùa nước ngọt là ĐVHD được nuôi phổ biến. Ở nước ta, rùa cạn, rùa nước ngọt và rùa biển chiếm 9% trong tổng số các loài rùa trên thế giới, trở thành tâm điểm trong việc buôn bán ĐVHD trái phép. Chỉ vì thỏa mãn “thú vui khoái cảm”, ta quên đi rằng, những ĐVHD thay vì cần được bảo vệ đúng cách, lại trở thành những con mồi... không thương tiếc.

ĐVHD bị săn bắt, nuôi nhốt, thậm chí là thịt để ăn. Từ hành động và thú vui vô cảm, mỗi người đang góp phần làm mất cân bằng hệ sinh thái. Có câu “góp gió thành bão”, nhìn từ hai phương diện, nếu mỗi người chung tay bảo vệ thiên nhiên thì sự tồn vong sẽ dần dần chuyển hướng, dẫn đến hồi sinh và phát triển; ngược lại chung tay hủy hoại thì ngày càng mất đi nhiều sự sống và dẫn đến thảm họa.

Chutatip Umavijiani đã viết trong tác phẩm *“Mindful Meditation in Buddhism and Wu Wei of Tao to Save Nature in the 21st Century”* (Thiền chính niệm trong Phật giáo và Vô vi của Đạo để cứu thiên nhiên trong thế kỷ 21) như vậy: *“Tâm trí con người đã bị nhiễm phải ham muốn liên tục so sánh mình với người khác, và điều này dẫn đến chủ nghĩa vật chất thay vì thỏa mãn với chính mình.”* [5]. Tâm trí con người bị nhiễm phải “Tam độc” (Tham, sân, si) tham là những ham muốn, sân là liên tục so sánh hơn thua rồi tức giận, si là bị tham và sân làm mờ đi con mắt dẫn đến si và tạo đủ nghiệp. Quan niệm này của Phật giáo, mỗi người cần có ý thức bảo vệ thiên nhiên như bảo vệ sự sống chính mình. Con người cần loại bỏ đi “tam độc” khai thác vô độ, tàn phá thiên nhiên, bắt thiên nhiên phải phục tùng mình; bởi một khi thiên nhiên bị suy thoái, bị hủy hoại thì con người cũng khó thể tồn tại.

Lan tỏa thông điệp “chung tay bảo vệ Thiên nhiên”

Hình mang tính minh họa.

Trước thực trạng tàn phá thiên nhiên, lạm dụng động vật hoang dã và sự tiêu thụ một cách vô cảm của con người. Chúng ta cần có những hành động thiết thực để lan tỏa thông điệp cùng chung tay bảo vệ Thiên nhiên, bảo vệ ĐVHD. Tác giả xin được đưa ra những ý kiến đã và đang làm, đề xuất và nhấn mạnh nhiều hơn:

- **Thứ nhất**, cần tuyên truyền trên các diễn đàn mạng xã hội đang hot như Tiktok, Facebook, Youtube,... về những tình trạng đang được báo động về môi trường.

- **Thứ hai**, nên tổ chức các cuộc thi viết, sáng tác nghệ thuật mang thông điệp lan tỏa bảo vệ thiên nhiên như cuộc thi “Hơi thở cho nhau và sự sống” do Học viện Phật giáo Việt Nam tại Huế kết hợp với Quỹ bảo tồn động vật đang diễn ra. Để mọi người cùng nói lên những tiếng nói chung hay phân tích những lợi ích thông qua giáo lý Phật giáo.

- **Thứ ba**, nên trang bị kiến thức đầy đủ đến học sinh các cấp, bởi đây chính là mầm non tương lai cho việc bảo vệ Trái đất. Đưa học sinh đi ngoại khóa tới những vườn bảo tồn thiên nhiên Quốc gia để học sinh tiếp cận và thích thú hơn trong học tập.

- **Thứ tư**, phổ cập kiến thức việc sử dụng rừng, khai thác làm nương rẫy, tái tạo lại rừng,... đến đồng bào dân tộc thiểu số.

- **Thứ năm**, cùng chung tay mỗi nhà, mỗi người tạo ra không gian xanh bằng cách trồng nhiều cây xanh, giúp tái tạo môi sinh, môi trường sống lành mạnh hơn.

- **Thứ sáu**, không cố sùỵ cho trào lưu săn bắt ĐVHD để nuôi tại nhà hay sử dụng ĐVHD làm thuốc uống,...

- **Thứ bảy**, tại các chùa thường diễn ra nhiều khóa tu cho gia đình Phật tử các độ tuổi, nên vận dụng lồng ghép giáo lý của đức Phật về Nhân quả, Lòng từ bi, Đạo đức con người,... nhằm khuyến tấn các em hiểu rõ hơn những hành động và chung tay bảo vệ thiên nhiên.

- **Thứ tám**, nên tái tạo và sử dụng lại những đồ dùng có thể còn dùng lại được. Sử dụng các loại bình thủy tinh, inox,... khi mang nước đi học hay đi làm.

- **Thứ chín**, nên ăn chay để bảo vệ môi trường, ăn nhiều rau xanh góp phần cuộc sống xanh, ít bị dịch bệnh lây lan từ động vật.

- **Thứ mười**, tiết kiệm điện năng, sử dụng những thiết bị năng lượng sạch, năng lượng xanh, góp phần giảm thiểu hiệu ứng nhà kính, “làm mát” tự nhiên khi trái đất ngày càng “nóng” dần lên...

C. Kết luận

Đức Phật hàng nghìn năm về trước đã chọn vào rừng, ngồi dưới gốc cây để tu tập đến khi đạt được quả vị Chính giác, sau đó thuyết pháp độ sinh trải qua 49 năm và nhập Niết Bàn. Cuộc đời đức Phật gắn liền với hình ảnh giản dị và gần gũi thiên nhiên. Ngài thường dạy cho chúng ta giáo lý Duyên khởi để biết cội nguồn sự việc, dạy ta Tứ Thánh Đế để biết được nguyên nhân của khổ và con đường diệt khổ hay giáo lý diệt trừ Tam độc Tham - Sân - Si trong mỗi chúng ta,...

Có thể thấy, trong giáo lý Phật giáo luôn tiềm ẩn những tư tưởng, những bài học sâu sắc về ý thức bảo vệ môi trường sống đặc biệt là giáo lý “Nhân quả”; một giáo lý dễ hiểu, dễ áp dụng vào đời sống, giáo lý để con người nhìn lại việc làm mà chúng ta tạo ra. Ngày nay, đời sống vật chất rất đầy đủ nhưng con người chưa bao giờ thấy thỏa mãn. Nhằm đáp ứng nhu cầu tham dục, con người không ngừng khai thác và tàn phá thiên nhiên. Hậu quả là sự báo động về ô nhiễm môi trường khắp nơi trên thế giới. Vậy nên, tác giả cập nhật vấn đề và vận dụng giáo lý Nhân quả đã học, áp dụng vào chủ đề mà cuộc thi đã đưa ra

nhằm cùng chung tay bảo vệ, mong kịp sửa sai những tội lỗi đã gây ra với “Mẹ thiên nhiên”.

Tác giả: **Thích nữ Huệ Tâm**

Tài liệu tham khảo:

(1). Tú Lê, *Nạn phá Rừng tại Việt Nam đang ngày càng ở mức báo động*.
<https://moitruongvaxahoi.vn/nan-pha-rung-tai-viet-nam-dang-ngay-cang-o-muc-bao-dong-1408364253.html>

(2) Tạp chí đáng nhớ, *Bảo vệ động vật hoang dã thực trạng và tính cấp bách*.
<https://dangnho.com/doi-song/khoa-hoc/bao-ve-dong-vat-hoang-da-thuc-trang-va-tinh-cap-bach.html/amp>

(3) Hai trăm câu hỏi đáp về môi trường, *Con người tác động đến các hệ sinh thái tự nhiên như thế nào?*
<https://quanly.moitruongvadothi.vn/15/24553/C111n-nguoi-tac-dong-den-cac-he-sinh-thai-tu-nhien-nhu-the-nao.aspx>

(4) Thích Chơn Thiện (2018), *Phật học khái luận*, Nxb Tổng hợp thành phố Hồ Chí Minh.

(5) UNDV Conference Volume, *Buddhist Approach to Environmental Crisis*, The International Buddhist Conference on the United Nations Day of Vesak Celebrations 4 - 6 May 2552/2009.